

Verantwoording Update 16

Deze update staat helemaal in het teken van de decentralisaties. De verantwoording is omvangrijker dan u van ons gewend bent. Dit komt omdat wij er ditmaal voor gekozen hebben om per wet aan te geven welke wijzigingen per 1 januari 2015 de drie grote decentralisaties met zich mee zullen brengen. Dit vormt het uitgangspunt voor deze verantwoording hoe wij alles hebben verwekt in update 16 voor het model-DSP.

Arjan Versteeg

Inhoud

De Participatiewet	4
Categoriale bijzondere bijstand	4
Individuele bijzondere bijstand	5
Langdurigheidstoeslag.....	5
Kostendelersnorm.....	5
Aanvulling alleenstaande ouder naar kindgebonden budget.....	5
Individuele studietoeslag	6
Inkomstenvrijlating medisch urenbeperkt	6
Reïntegratie	6
Reïntegratievoorzieningen benoemd in de wet.....	7
1. Participatieplaats	7
2. Beschut werk	8
3. Loonkostensubsidie	9
4. Ondersteuning leer-werktrajecten	10
Reïntegratievoorzieningen op grond van de Reïntegratieverordening Participatiewet	10
1. Werkstage	10
2. Sociale activering	11
3. Detacheringsbaan	11
4. Scholing	11
5. Persoonlijke ondersteuning (jobcoach)	12
6. No-risk polis.....	12
7. Uitstroompremie.....	13
Overige werkvoorzieningen	13
Overige wijzigingen model-DSP	14
De Wmo 2015	15
Melding ondersteuningsvraag en cliëntondersteuning	15
Algemene voorzieningen.....	16
Maatwerkvoorzieningen	17
Eigen bijdrage.....	18
Persoonsgebonden budget (PGB).....	18
Nieuwe gemeentelijke Wmo-voorzieningen	19
1. Wmo beschermd wonen.....	19
2. Wmo begeleiding individueel	20

3. Wmo begeleiding groepsgewijs	20
4. Wmo kortdurend verblijf	21
5. Wmo opvang	21
Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	22
De Jeugdwet	22
Individuele voorzieningen	23
Overige voorzieningen.....	23
Kinderbescherming en jeugdreclassering	23
1. Toegang via gemeente	24
2. Toegang via de huisarts, jeugdarts en medisch specialist	25
3. Toegang via gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting	26
4. Toegang via 'Veilig Thuis' (het AMHK)	26
Hercontrole.....	26
En verder... ..	27

De Participatiewet

Met ingang van 1 januari 2015 treden de *Participatiewet*, de *Wet maatregelen WWB* en de *Wet hervorming kindregelingen* in werking. De *Participatiewet* heeft als doel om iedereen met arbeidsvermogen naar werk te leiden. Op dit moment bestaan voor mensen met arbeidsvermogen nog drie verschillende regelingen: de *Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong)*, de *Wet sociale werkvoorziening (Wsw)* en de *Wet werk en bijstand (WWB)*. Deze drie regelingen gaan op in de *Participatiewet*, waarbij de huidige Wajongers hun Wajong-uitkering zullen behouden. De *Wet maatregelen WWB* heeft als doel om de bijstand meer activerend te maken en op die manier betaalbaar te houden.

Categoriale bijzondere bijstand

Op dit moment kan de gemeente bijzondere bijstand categoriaal toekennen aan de onderstaande groepen en in verband met de onderstaande kostensoorten:

- bepaalde groepen personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt;
- chronisch zieken en gehandicapten;
- kosten in verband met maatschappelijke participatie en ontwikkeling aan ouders;
- een collectieve aanvullende zorgverzekering of een tegemoetkoming in de kosten van de premie van zo'n verzekering.

Per 1 januari 2015 zal de bijzondere bijstand sterk worden beperkt, omdat er kosten worden vergoed die aannemelijk zijn (omdat iemand tot een doelgroep behoort), maar die misschien helemaal niet worden gemaakt. Op die manier is maatwerk niet mogelijk. Dit betekent dat de gemeente op grond van artikel 35 van de *Participatiewet* alleen nog maar de onderstaande categoriale bijzondere bijstand kan verlenen:

- een collectieve aanvullende zorgverzekering of een tegemoetkoming in de kosten van de premie van zo'n verzekering;
- een stadspas voor culturele, maatschappelijke en sportieve voorzieningen.

De inkomensgrenzen voor de categoriale bijzondere bijstand bedroeg tot nu toe 110% van de betreffende bijstandsnorm. Voor de stadspassen was deze norm al eerder komen te vervallen, maar ook voor de aanvullende zorgverzekering geldt geen wettelijk vastgestelde inkomensgrens meer. De gemeente mag deze zelf vaststellen.

➔ *Dit betekent dat met ingang van update 16 in het model-DSP het werkproces B0930 'WWB BB categoriaal aanvraag' is afgesloten. Werkproces B1261 'Collectieve ziektekostenverzekering deelname' is specifieker gemaakt en dat geldt ook voor werkproces B1276 'Stadspas verstrekking'. Het vervallen van de wettelijke inkomensnorm brengt geen wijzigingen met zich mee voor dit laatste werkproces.*

Individuele bijzondere bijstand

Waar de categoriale bijzondere bijstand wordt beperkt, wordt de individuele bijzondere bijstand juist verruimd. Zo wordt de individuele bijzondere bijstand op basis van groepskenmerken geïntroduceerd. De gemeente kan groepen aanwijzen waarvan het aannemelijk is dat ze meerkosten hebben, zoals bijvoorbeeld ouders met schoolgaande kinderen of chronisch zieken en gehandicapten. In beleidsregels kunnen deze groepen verder worden uitgesplitst zodat er maatwerk kan worden geleverd en tegelijkertijd hoeft niet voor iedere aanvraag op basis van de individuele situatie een afweging te worden gemaakt of er bijzondere bijstand verleend kan worden aan de aanvrager. Het verschil met de categoriale bijzondere bijstand die komt te vervallen is dat er daadwerkelijke kosten moeten staan tegenover de verstrekte individuele bijzondere bijstand.

→ *In het model-DSP is een nieuw werkproces opgenomen voor het beoordelen van een aanvraag voor individuele bijzondere bijstand op basis van groepskenmerken: B1591 'Bijzondere bijstand op basis van groepskenmerken'.*

Langdurigheidstoeslag

De langdurigheidstoeslag zoals die tot 1 januari 2015 kan worden aangevraagd had een categoriaal karakter en deze wordt vervangen door de individuele inkomenstoeslag. Deze is bedoeld voor uitkeringsgerechtigden met een langdurig en laag inkomen. De gemeente geeft in een verordening zelf invulling aan deze begrippen. Bovendien wordt bij iedere aanvraag gecontroleerd of er echt geen zicht is op inkomensverbetering. Ook hiervoor kan het college zelf in de verordening de inkomensgrens vaststellen en daarmee komt de maximale grens van 110% van de betreffende bijstandsnorm te vervallen.

→ *In het model-DSP is werkproces B0934 'WWB langdurigheidstoeslag' afgesloten en er is een nieuw werkproces opgenomen voor het beoordelen van aanvragen voor de individuele inkomenstoeslag: B1595 'Individuele inkomenstoeslag'.*

Kostendelersnorm

Wanneer op dit moment binnen één huishouden meerdere personen een uitkering ontvangen, kunnen de totale inkomsten zo hoog worden dat een levensstandaard ontstaat waaruit meer kan worden betaald dan alleen de noodzakelijke kosten. Het gezamenlijk inkomen van het huishouden kan zelfs hoger zijn dan het inkomen van een huishouden met een vergelijkbare samenstelling, waarbij er slechts één kostwinner is die modaal verdient.

Om zo'n stapeling van uitkeringen binnen één huishouden tegen te gaan wordt de kostendelersnorm geïntroduceerd. Ieder lid van het huishouden houdt individueel recht op de uitkering, maar wanneer meerdere uitkeringsgerechtigden een woning en daarmee de noodzakelijke kosten van bestaan delen, wordt de norm of de toeslag verlaagd. De kostendelersnorm zal niet alleen voor de algemene bijstand gelden, maar ook voor de bijzondere bijstand, de bijstand voor beginnende zelfstandigen en voor de IOAW en IOAZ.

→ *Deze wijziging van het vaststellen van de hoogte van een uitkering heeft geen gevolgen voor de werkprocessen in het model-DSP.*

Aanvulling alleenstaande ouder naar kindgebonden budget

Het wetsvoorstel 'Hervorming kindregelingen' verlaagt de basisnorm voor alleenstaande ouders. Voorheen ontvingen alleenstaande ouders 70% van de gehuwdennorm, terwijl alleenstaanden zonder kinderen 50% van die norm ontvingen. Dit verschil wordt per 1 januari 2015 opgeheven, zodat ook alleenstaande ouders 50% van de gehuwdennorm zullen ontvangen. Dit geldt niet alleen voor de algemene bijstand, maar ook voor de IOAW en de IOAZ.

Ter compensatie zal het kindgebonden budget voor alleenstaande ouders worden verhoogd. Dit is een toeslag die naast de kinderbijslag wordt uitgekeerd. De Belastingdienst Toeslagen bepaalt wie hiervoor in aanmerking komt. Deze verhoging van het kindgebonden budget valt lager uit dan de huidige aanvulling op de bijstand die een alleenstaande ouder ontvangt, maar het voordeel is wel dat de hij deze verhoging van het kindgebonden budget behoudt wanneer hij gaat werken.

→ Deze wijziging van de norm heeft geen gevolgen voor de werkprocessen in het model-DSP en de verhoging van het kindgebonden budget zal door de Belastingdienst worden verwerkt.

Individuele studietoeslag

Met ingang van 1 januari 2015 krijgt de gemeente de mogelijkheid om een individuele studietoeslag te verstrekken. Deze toeslag is bedoeld voor mensen met een arbeidshandicap die een studie volgen. Voor deze groep betekent een afgeronde studie betekent een sterkere positie op de arbeidsmarkt. Het helpt werkgevers over de drempel om iemand aan te nemen. Het is voor hen echter lastig om naast de studiefinanciering te werken, om tijdens hun studie hun inkomsten aan te vullen. Door middel van de individuele studietoeslag kan de gemeente mensen met een arbeidshandicap stimuleren om een studie met goed gevolg af te ronden.

De student dient aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- hij is 18 jaar of ouder;
- hij heeft recht op studiefinanciering of op een tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdragen en schoolkosten;
- hij heeft geen in aanmerking te nemen vermogen (waarbij dezelfde vermogensgrenzen als voor de bijstand gelden);
- hij is met voltijdse arbeid niet in staat tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, maar heeft wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie.

De hoogte van de individuele studietoeslag en de frequentie van betaling legt de gemeente vast in een verordening. De individuele studietoeslag is formeel een vorm van bijzondere bijstand voor een niet-uitkeringsgerechtigde waarvoor een aanvraag kan worden ingediend.

→ In het model-DSP hebben wij een nieuw werkproces opgenomen voor het beoordelen van een aanvraag voor een individuele studietoeslag: B1573 'Individuele studietoeslag'.

Inkomstenvrijlating medisch urenbeperkt

Dit is bedoeld voor iemand die als gevolg van een rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebreken, zwangerschap of bevalling niet in staat is om 40 uur per week te werken en aanvullend een uitkering ontvangt. Het kan hierbij gaan om een bijstandsuitkering, een IOAW- of een IOAZ-uitkering. Voor een dergelijke uitkeringsgerechtigde kan de gemeente besluiten dat 15% van de inkomsten uit arbeid met een maximum van € 124 per maand niet gekort wordt op de uitkering. De gemeente kan dit ambtshalve vaststellen, maar iemand kan dit ook schriftelijk aanvragen. De aanvraag kan niet vaker dan één keer per twaalf maanden worden gedaan. Het UWV onderzoekt of iemand tot de doelgroep behoort en op basis daarvan neemt het college een besluit.

→ In het model-DSP is een nieuw generiek werkproces opgenomen voor het beoordelen of iemand in aanmerking komt voor deze inkomstenvrijlating: B1592 'Uitkeringsgerechtigde inkomstenvrijlating medisch urenbeperkt'.

Reïntegratie

Met de inwerkingtreding van de Participatiewet wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen personen die een uitkering aanvragen tot 27 jaar oud en tussen de 27 en de pensioengerechtigde

leeftijd. Voor alle aanvragers geldt per 1 januari 2015 dat zij mee moeten werken aan het opstellen van plan van aanpak voor zijn reïntegratie. Hierin wordt in ieder geval opgenomen op welke manier de uitkeringsgerechtigde wordt ondersteund bij arbeidsinschakeling (de reïntegratievoorzieningen) en zijn verplichtingen gericht op arbeidsinschakeling en de gevolgen van het niet naleven van deze verplichtingen. Bovendien gelden de verschillende reïntegratievoorzieningen algemeen voor zowel de personen die algemene bijstand ontvangen als voor de personen die een uitkering op grond van de IOAW of IOAZ krijgen.

→ *Het model-DSP kende per uitkering meerdere werkprocessen voor de reïntegratie van de uitkeringsgerechtigde. Per update 16 hebben wij de volgende werkprocessen afgesloten:*

- *B0921 'WWB arbeidsreïntegratie diagnose'*
- *B0922 'WWB arbeidsreïntegratie traject plan'*
- *B0923 'WWB arbeidsreïntegratie traject voortgang'*
- *B0954 'IOAW arbeidsreïntegratie diagnose'*
- *B0955 'IOAW arbeidsreïntegratie traject plan'*
- *B0956 'IOAW arbeidsreïntegratie traject voortgang'*
- *B0986 'IOAZ arbeidsreïntegratie diagnose'*
- *B0987 'IOAZ arbeidsreïntegratie traject plan'*
- *B0988 'IOAZ arbeidsreïntegratie traject voortgang'*

Omdat de reïntegratievoorzieningen eventueel ook beschikbaar zijn voor niet-uitkeringsgerechtigden die recht hebben op ondersteuning bij arbeidsinschakeling, hebben wij eveneens het volgende werkproces afgesloten:

- *B1259 'Herintreder begeleidingstraject'*

De onderstaande werkprocessen zijn afgesloten, omdat het inkopen van een reïntegratietraject onder het werkproces B0574 "Inkoop produkt of dienst" valt:

- *B0927 'WWB reïntegratietraject inkoop'*
- *B0960 'IOAW reïntegratietraject inkoop'*
- *B0992 'IOAZ reïntegratietraject inkoop'*

In verband met het reïntegratie plan van aanpak hebben wij twee nieuwe werkprocessen opgenomen:

- *B1575 'Reïntegratie plan van aanpak'*
- *B1598 'Reïntegratie hercontrole'*

Het eerste werkproces is bedoeld voor de opstelling van het plan van aanpak op grond waarvan de hieronder genoemde reïntegratievoorzieningen kunnen worden aangevraagd. Het werkproces 'Reïntegratie hercontrole' is bedoeld voor het uitvoeren van de hercontrole van de reïntegratie van een uitkeringsgerechtigde. De gemeente evalueert periodiek in samenspraak met de uitkeringsgerechtigde het plan van aanpak voor zijn reïntegratie. Op basis hiervan kan het plan van aanpak worden bijgesteld en kan een reïntegratievoorziening worden verlengd of beëindigd.

Reïntegratievoorzieningen benoemd in de wet

De Participatiewet noemt een aantal concrete reïntegratievoorzieningen die wij hieronder toelichten.

1. Participatieplaats

De gemeente kan een bijstandsgerechtigde voor wie de kans op arbeidsinschakeling gering is en daardoor vooralsnog niet bemiddelbaar is op de arbeidsmarkt een participatieplaats aanbieden.

Voor jongeren onder de 27 jaar is ondersteuning in de vorm van een participatieplaats niet mogelijk. De werkzaamheden op een participatieplaats dienen primair op de arbeidsinschakeling gericht te zijn en naast of in aanvulling op regulier werk worden verricht. Het gaat dus om additionele werkzaamheden, waarbij niet de te verrichten werkzaamheden centraal staan, maar het leren werken of het wennen aan werken. Denk hierbij aan aspecten als het omgaan met gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerking met collega's. Ook kan door middel van de participatieplaats worden beoordeeld of het werkterrein past bij de capaciteiten van de bijstandsgerechtigde, zodat deze een opleiding op dat gebied kan gaan volgen om de kans op arbeidsinschakeling te vergroten.

Na zes maanden biedt het college de bijstandsgerechtigde die niet over een startkwalificatie beschikt scholing of een opleiding aan om zijn toegang tot de arbeidsmarkt te bevorderen. Zie hiervoor het re-integratie-instrument Scholing. De gemeente verstrekt telkens nadat gedurende zes maanden werkzaamheden binnen een participatieplaats zijn verricht een premie aan de bijstandsgerechtigde, wanneer deze voldoende heeft meegewerkt om zijn kans op inschakeling in het arbeidsproces te vergroten. De hoogte van deze premie legt het college vast in een verordening.

Het college beoordeelt na 9 maanden of door de participatieplaats de kans op arbeidsinschakeling van de bijstandsgerechtigde is vergroot. Zo niet, dan wordt deze na 12 maanden beëindigd. Zo wel, dan wordt de participatieplaats voortgezet. Na uiterlijk twee jaar wordt opnieuw beoordeeld of de participatieplaats wordt voortgezet. De gemeente kan de participatieplaats dan met een jaar verlengen mits er een andere werkomgeving geboden wordt. Uiteindelijk kan de participatieplaats maximaal vier jaar duren.

Indien de gemeente en het UWV dit besluiten, kan de participatieplaats ook gelden voor iemand die op grond van de WIA, WAO, WAZ een uitkering van het UWV ontvangt.

➔ *Voor het beoordelen van het toekennen van deze voorziening hebben wij een nieuw werkproces opgenomen in het model-DSP: B1588 'Reintegratievoorziening participatieplaats'.*

2. Beschut werk

Deze voorziening is bedoeld voor een persoon die door zijn lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding op en aanpassing van de werkplek nodig heeft, dat van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij de persoon in dienst neemt. Het gaat dus om iemand met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Voor iedereen die nog geen werkplek heeft in een sociale werkplaats eindigt per 1 januari 2015 de toegang tot de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Vanaf dat moment vallen mensen die zijn aangewezen op beschut werk onder de Participatiewet.

Het college voert een voorselectie uit door te bepalen welke mensen op welk moment in aanmerking komen voor deze participatievoorziening. In een verordening legt zij vast welke mensen in aanmerking komen en welke voorzieningen beschut werk er worden aangeboden. Denk bij dat laatste aan fysieke aanpassingen van de werkplek of de werkomgeving, uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur. Tevens legt het college in de verordening vast hoeveel plekken voor beschut werk de gemeente beschikbaar stelt. Dat aanbod is mede afhankelijk van het aantal geschikte en beschikbare plaatsen bij werkgevers. Het college stelt de omvang van het aanbod dan ook in overleg met partners vast.

De gemeente draagt iemand die in aanmerking komt voor deze participatievoorziening voor aan het UWV en vervolgens onderzoekt het UWV op basis van landelijke criteria of deze persoon uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden kan werken. Het UWV adviseert het college en alleen wanneer het advies onzorgvuldig tot stand is gekomen, kan het college besluiten het advies niet te volgen. Het college stelt ambtshalve vast dat de persoon tot de doelgroep van beschut werk behoort en zorgt ervoor dat hij in een dienstbetrekking onder beschutte omstandigheden aan de slag gaat. Iemand die tot de doelgroep beschut werk hoort, kan

aan de slag gaan bij een gemeentelijke dienst, een NV, een BV of een stichting. Hij kan dus in een beschutte omgeving bij een reguliere werkgever werken die de noodzakelijke begeleiding en aanpassingen kan bieden. De voorziening beschut werk kan dus samenvallen met een werkplekaanpassing en een jobcoach. Bovendien kan de gemeente loonkostensubsidie verstrekken voor een persoon die een beschutte werkplek heeft.

→ *In het model-DSP hebben wij per update 16 het werkproces B1109 'Sociale werkvoorziening aanvraag' afgesloten en een nieuw werkproces opgenomen voor het toekennen van deze voorziening: B1580 'Reïntegratievoorziening beschut werken'. Dit doen wij om duidelijk maken dat de wettelijke grondslag is gewijzigd en dat die personen die voor 1 januari 2015 nog geen werkplek hebben in een sociale werkplaats onder de nieuwe Participatiewet vallen.*

3. Loonkostensubsidie

De reïntegratievoorziening loonkostensubsidie bestaat uit een compensatie voor de werkgever voor mensen die tijdelijk of door een blijvende arbeidshandicap minder productief kunnen zijn dan een gemiddelde werknemer met soortgelijke opleiding en ervaring. Zij hebben een loonwaarde van minder dan 100% van het wettelijk minimumloon; dat wil zeggen dat degene per gewerkt uur minder kan verdienen in vergelijking met een gemiddelde werknemer met soortgelijke opleiding en ervaring die niet tot de doelgroep van de loonkostensubsidie behoort. De doelgroep van deze voorziening bestaat uit bijstandsgerechtigden, mensen met een uitkering op grond van de Anw, IOAW of IOAZ of niet-uitkeringsgerechtigden die wel aanspraak kunnen maken op ondersteuning bij arbeidsinschakeling. De exacte doelgroep wordt in een gemeentelijke verordening vastgelegd. De werknemer ontvangt van zijn werkgever gewoon loon en bouwt over zijn hele inkomen pensioen op. De werkgever ontvangt van de gemeente de loonkostensubsidie. Jaarlijks voert de gemeente een hercontrole uit. Wanneer de voorziening is toegekend voor iemand die onder de voorziening beschut werk valt, wordt de loonkostensubsidie iedere drie jaar ambtshalve vastgesteld.

Wanneer iemand denkt onder de doelgroep van de loonkostensubsidie te vallen, kan hij op het moment dat een werkgever het voornemen heeft om hem in dienst te nemen schriftelijk een aanvraag doen om te bepalen of hij in aanmerking komt. Dit kan maximaal eens per twaalf maanden. Daarnaast kan het college ook zelf besluiten om een onderzoek te laten doen. Het onderzoek wordt verricht door een externe partij. De gemeente kan de persoon die onder de doelgroep valt gedurende drie maanden onbeloond werkzaamheden voor de werkgever laten verrichten om diens loonwaarde reëel vast te kunnen stellen.

Zolang iemand met een arbeidsbeperking werkt wordt jaarlijks vastgesteld wat zijn loonwaarde is en of er nog loonkostensubsidie dient te worden verstrekt. Wanneer de betrokkene gaat verhuizen terwijl zijn werkgever loonkostensubsidie ontvangt, blijft de gemeente waar de loonkostensubsidie is aangevraagd gedurende de hele looptijd verantwoordelijk voor de uitbetaling. Dat kan dus voortduren tot de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt.

De loonkostensubsidie wordt enkel verstrekt voor een beperking in de productiviteit. Wanneer iemand eveneens niet in staat is om 40 uur per week te werken, geldt voor hem een medische urenbeperking. Hier is de loonkostensubsidie niet voor bedoeld en hier bestaat een aparte reïntegratievoorziening voor. De voorziening mag niet samenlopen met andere subsidies die bedoeld zijn voor loonkosten en bovendien kan hij niet worden aangevraagd voor mensen die op grond van de Wsw in een sociale werkplaats werken. Het mag wel in combinatie met andere reïntegratievoorzieningen worden ingezet.

→ *Voor deze voorziening was al een werkproces aanwezig in het model-DSP: B1522 'Loonkostensubsidie'. De wettelijke grondslag van dit werkproces passen wij aan en daarmee zal deze gelden voor de loonkostensubsidie die wordt verstrekt voor de arbeidsinschakeling van een kwetsbare of uiterst kwetsbare uitkeringsgerechtigde, maar ook de loonkostensubsidie die specifieke gericht is op personen met een arbeidsbeperking. Deze laatstgenoemde vorm van loonkostensubsidie wordt verstrekt op grond van artikel 10c en 10d van de Participatiewet en de*

gemeente kan in haar lokale verordening besluiten om de loonkostensubsidie ook breder in te zetten.

4. Ondersteuning leer-werktrajecten

In principe kunnen jongeren niet worden ondersteund bij arbeidsinschakeling wanneer ze door het Rijk bekostigd onderwijs kunnen volgen. Als uitzondering hierop kan de gemeente extra ondersteuning bieden bij leer-werktrajecten aan:

- jongeren van 16 of 17 jaar die nog leerplichtig zijn; en
- jongeren van 18 tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

Deze ondersteuning dient om de aansluiting tussen school en werk te verbeteren en op die manier schooluitval te voorkomen. Het college moet van oordeel zijn dat een leer-werktraject nodig is en dat de ondersteuning nodig moet zijn voor het volgen van het leer-werktraject.

→ *In het model-DSP is een apart werkproces worden opgenomen voor het beoordelen van de toekenning van deze voorziening: B1585 'Reïntegratievoorziening ondersteuning leer-werktraject'.*

Reïntegratievoorzieningen op grond van de Reïntegratieverordening Participatiewet

Afgezien van de wettelijke reïntegratievoorzieningen noemt de Model Reïntegratieverordening Participatiewet ook de onderstaande voorzieningen. Deze voorzieningen zijn vooral gericht op de doelgroep bestaand uit:

- bijstandsgerechtigden;
- mensen met een uitkering op grond van de Anw, IOAW of IOAZ; en
- niet-uitkeringsgerechtigden die wel aanspraak kunnen maken op ondersteuning bij arbeidsinschakeling.

1. Werkstage

De werkstage is gericht op het opdoen van specifieke werkervaring (een 'snuffelstage') of het leren functioneren in een arbeidsrelatie. De werknemer verricht arbeid, maar dat heeft vooral als doel om zijn kennis en ervaring van te vergroten. In de regel is er geen sprake van een beloning. De werkgever kan hoogstens een onkostenvergoeding geven, mits er daadwerkelijk kosten zijn gemaakt.

Het college kan de werkstage aanbieden aan een persoon die tot de doelgroep behoort en nog niet actief is geweest op de arbeidsmarkt of door langdurige werkloosheid een grote afstand heeft tot de arbeidsmarkt. Langdurig werkloos wil zeggen dat iemand gedurende vijf jaar geen inkomsten uit arbeid heeft verworven.

In een schriftelijke overeenkomst wordt vastgelegd wat het doel van de werkstage is en op welke wijze de werknemer begeleid zal worden. Deze werkstage kan enkel plaatsvinden indien de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt. Het tijdelijk opvullen van een vacature is alleen toegestaan als de vacature niet is ontstaan door afvloeiing, maar door ontslag op grond van:

- eigen initiatief van de werknemer;
- handicap;
- ouderdomspensioen;
- vermindering van werktijd op initiatief van de werknemer; of gewettigd ontslag om dringende redenen.

→ In het model-DSP is een nieuw werkproces opgenomen voor de toekenning van deze voorziening: B1581 "Reïntegratievoorziening werkstage".

2. Sociale activering

Deze voorziening heeft als doel om iemand met een grote afstand tot de arbeidsmarkt terug te leiden naar de arbeidsmarkt of, wanneer dit nog niet mogelijk is, als tussendoel te bevorderen dat iemand zelfstandig deel kan nemen aan het maatschappelijk leven. Het einddoel is arbeidsinschakeling waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening. Wanneer dat einddoel niet kan worden bereikt is de persoon ook niet verplicht gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering. De duur van de voorziening wordt afgestemd op de mogelijkheden en capaciteiten van de persoon. De sociale activering kan enkel plaatsvinden indien de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.

>> Het model-DSP kende al een aantal werkprocessen met betrekking tot sociale activering:

- B0924 'WWB sociale activering diagnose'
- B0925 'WWB sociale activering traject plan'
- B0926 'WWB sociale activering traject voortgang'
- B0957 'IOAW sociale activering diagnose'
- B0958 'IOAW sociale activering traject plan'
- B0959 'IOAW sociale activering traject voortgang'
- B0989 'IOAZ sociale activering diagnose'
- B0990 'IOAZ sociale activering traject plan'
- B0991 'IOAZ sociale activering traject voortgang'

Omdat de soort uitkering los staat van de reïntegratie, zullen wij dit onderscheid in onze werkprocessen beëindigen. Bovendien zullen het stellen van de diagnose en opstellen van het trajectplan worden samengevoegd. Het maakt allebei onderdeel uit van het maatwerk dat in overleg met de uitkeringsgerechtigde wordt uitgevoerd om zijn kans op arbeidsinschakeling te vergroten. Dit leidde dus tot het afsluiten van bestaande werkprocessen en het opnemen van een generiek werkproces voor deze participatievoorziening: B1574 'Reïntegratievoorziening sociale activering'. Het controleren van de voortgang valt per update 16 onder het nieuwe werkproces B1598 'Reïntegratie hercontrole'.

3. Detacheringsbaan

De gemeente heeft de mogelijkheid om iemand die tot de doelgroep behoort met een korte afstand tot de arbeidsmarkt een dienstverband op detacheringsbasis aan te bieden, om op die manier werkervaring op te doen. De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst waarbij het inlenend bedrijf en de werkgever afspraken maken over de verhouding tot de werkgever, de inleenvergoeding en de wijze waarop de begeleiding wordt vormgegeven. De werknemer en de inlener leggen in de overeenkomst afspraken vast over werktijden, verlof en de inhoud van het werk. Deze detacheringsbaan kan enkel worden toegekend, indien de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.

→ Voor deze voorziening hebben wij een nieuw werkproces opgenomen in het model-DSP: B1570 'Reïntegratievoorziening detacheringsbaan'.

4. Scholing

De gemeente kan scholing aanbieden aan personen uit de doelgroep met of zonder startkwalificatie. Onder een startkwalificatie wordt verstaan een havo- of VWO-diploma of een

diploma van het middelbaar beroepsonderwijs op niveau twee. Zeker voor de personen die geen startkwalificatie hebben kan een dergelijk diploma noodzakelijk zijn voor reïntegratie. Jongeren onder de 27 die nog door het Rijk bekostigd onderwijs kunnen volgen komen niet in aanmerking voor de voorziening die hen ondersteunt bij de arbeidsinschakeling.

Een persoon die in aanmerking komt voor een participatieplaats en niet over een startkwalificatie beschikt dient vanaf zes maanden na aanvang van de participatieplaats scholing of een opleiding te worden aangeboden. Indien de scholing of opleiding de krachten of bekwaamheden van de persoon te boven gaat of indien het niet bijdraagt aan de vergroting van de kans op arbeidsinschakeling, hoeft de gemeente de scholing of opleiding niet aan te bieden.

➔ *In het model-DSP hebben wij een nieuw werkproces opgenomen voor deze reïntegratievoorziening: B1569 'Reïntegratievoorziening scholing'.*

5. Persoonlijke ondersteuning (jobcoach)

De gemeente kan mensen die er moeite mee hebben bij een nieuwe baan aan de slag te gaan persoonlijke ondersteuning aanbieden, bijvoorbeeld in de vorm van een jobcoach die op vaste tijden en gedurende een langere periode de werknemer met beperkingen bij het verrichten van zijn taken ondersteunt. Hij begeleidt bij de start van de werkzaamheden, controleert of er aanpassingen en hulpmiddelen nodig zijn op de werkplek en helpt bij de aanvraag daarvan. Uiteindelijk is het doel dat de werknemer zonder de jobcoach bij een werkgever werkzaam kan zijn. De gemeente bepaalt of en voor hoeveel uur een jobcoach wordt ingezet en controleert regelmatig of en voor hoeveel uur de jobcoach nog noodzakelijk is.

➔ *We hebben hiervoor een nieuw werkproces opgenomen in het model-DSP: B1568 'Reïntegratievoorziening jobcoach'.*

6. No-risk polis

De no-risk polis is een verzekering om ervoor te zorgen dat de werkgever weinig of geen financiële schade ondervindt wanneer een medewerker met een arbeidshandicap of ten behoeve van wie de werkgever een loonkostensubsidie ontvangt ziek wordt. Via de werkgever krijgt de medewerker in dat geval een uitkering wanneer hij binnen vijf jaar na aanvang van de arbeidsovereenkomst uitvalt door ziekte. De no-riskpolis kan aarzelingen wegnemen bij een werkgever om iemand met een arbeidsbeperking in dienst te nemen, doordat het financiële risico van uitval door ziekte grotendeels weggehaald wordt bij de werkgever. De werkgever kan daarbij de gemeente verzoeken om de kosten van de no-riskpolis te vergoeden voor een periode die de gemeente in een verordening bepaalt.

De gemeente kan er in haar verordening voor kiezen om de no-riskpolis te beperken voor arbeidsovereenkomsten voor een minimale periode. Tevens legt ze in haar verordening vast wat de no-riskpolis maximaal mag vergoeden: welk percentage van het minimumloon voor de werknemer en welk percentage boven de dekking voor extra werkgeverslasten. De gemeente toetst of de door de werkgever gekozen verzekering aan haar voorwaarden voldoet. De werkgever sluit zelf de verzekering af en is daarbij de verzekeringnemer. Het is ook mogelijk dat de gemeente de no-riskpolis zelf afsluit bij een verzekeraar, waarbij de gemeente als verzekeringnemer wordt aangemerkt en de werkgever als begunstigde.

Nadat de werknemer twee jaar zelfstandig zonder loonkostensubsidie het minimumloon heeft verdiend, gaat de verantwoordelijkheid over naar het UWV en is artikel 29b van de Ziektewet van toepassing.

De doelgroep bestaat uit:

- uitkeringsgerechtigden op grond van de WIA, WAO, WAZ of Wajong;
- mensen met een WSW-indicatie die niet bij een sociale werkvoorziening werken;

- mensen die voor 8 juli 1954 zijn geboren, langer dan 52 weken in de WW hebben gezeten alvorens weer aan het werk te zijn gegaan;
- mensen met een ziekte of handicap die belemmert bij het werken, voor wie het UWV een verklaring heeft afgegeven dat zij een belemmering hebben gehad bij het volgen van onderwijs binnen vijf jaar na afloop van de schoolopleiding;
- bijstandsgerechtigden of uitkeringsgerechtigden op grond van de IOAW, IOAZ of Anw met een ziekte of handicap die belemmert bij het werken (de gemeente vraagt in dat geval bij het UWV de no-risk polis aan);
- niet-uitkeringsgerechtigden die aanspraak kunnen maken op ondersteuning van de gemeente bij arbeidsinschakeling.

→ *In het model-DSP is een nieuw werkproces opgenomen voor het beoordelen voor aanvragen voor vergoeding van de premie van een no-riskpolis: B1566 'Reïntegratievoorziening no-risk polis'.*

7. Uitstroompremie

De gemeente kan de uitstroompremie eenmalig verstrekken aan iemand die na een werkloosheid van twaalf maanden of langer uitstroomt uit de algemene bijstand, de IOAW of de IOAZ. De ex-uitkeringsgerechtigde kan deze premie aanvragen binnen termijn na indiensttreding die de gemeente vastlegt in haar Reïntegratieverordening. Deze premie geldt niet voor jongeren onder de 27.

→ *Het model-DSP kent momenteel de volgende werkprocessen*

- B0920 'WWB premie of onkostenvergoeding verzoek'
- B0953 'IOAW premie of onkostenvergoeding verzoek'
- B0985 'IOAZ premie of onkostenvergoeding verzoek'.

Deze werkprocessen hebben wij per update 16 afgesloten en in plaats hiervan hebben wij één werkproces opgenomen voor het behandelen van een verzoek voor een uitstroompremie: B1567 'Reïntegratievoorziening uitstroompremie'. Wij maken daarbij dus geen onderscheid meer in het soort uitkering dat de ex-uitkeringsgerechtigde tot zijn indiensttreding ontving.

Overige werkvoorzieningen

Naast de reïntegratievoorzieningen die in de gemeentelijke modelverordening worden genoemd, zijn er ook nog een tweetal werkvoorzieningen. Deze voorzieningen worden verstrekt door het UWV.

1. Meeneembare werkvoorzieningen

Wanneer iemand bepaalde zaken nodig heeft om goed te kunnen werken, kan hij dit aanvragen bij het UWV. Denk hierbij aan orthopedische schoenen, een speciale bureaustoel of een driewiel fiets.

→ *Omdat dit een werkproces van het UWV betreft, is hier in het gemeentelijk model-DSP geen werkproces voor beschikbaar.*

2. Niet meeneembare werkvoorzieningen

Wanneer een werkgever kosten moet maken om iemand in dienst te kunnen nemen, kan hij het UWV vragen om een vergoeding hiervoor te verstrekken. Denk hierbij aan een gehandicaptentoilet of een (trap)lift.

→ *Hoewel de gemeente hier niet de partij is die de vergoeding voor de voorziening verstrekt, is in het model-DSP wel het werkproces B1536 'Arbeidsplaatsvoorziening vergoeding aanvraag' aanwezig. De gemeente kan immers vanuit haar rol van werkgever de vergoeding aanvragen bij het UWV.*

Overige wijzigingen model-DSP

Naast de hierboven besproken wijzigingen, hebben wij de bestaande werkprocessen met betrekking tot de verschillende uitkeringen en inkomensvoorzieningen onder de loep genomen en dit heeft tot de onderstaande wijzigingen geleid.

Een aanvraag voor een uitkering kan worden ingediend bij het UWV of bij een gemeente. Normaliter gebeurt dit bij het UWV tenzij de aanvrager die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt in een inrichting verblijft of niet is ingeschreven in de BRP. Omdat het voor het werkproces niet heel veel uitmaakt waar de aanvraag binnenkomt, hebben we daarom de volgende werkprocessen afgesloten:

- B0900 'WWB aanvraag via UWV WERKbedrijf'
- B0935 'IOAW aanvraag via UWV WERKbedrijf'
- B0967 'IOAZ aanvraag via UWV WERKbedrijf'

De volgende werkprocessen hebben wij in het model-DSP afgesloten, omdat het enkel de administratieve verwerking betrof van de uitkomsten van een ander werkproces:

- B0913 'WWB gegevens uitkeringsadministratie'
- B0946 'IOAW gegevens uitkeringsadministratie'
- B0978 'IOAZ gegevens uitkeringsadministratie'
- B1009 'BBZ gegevens uitkeringsadministratie'
- B1027 'Minimaregeling gegevens uitkeringsadministratie'

Wanneer de aanvrager van een uitkering in afwachting van de behandeling van zijn aanvraag onvoldoende middelen van bestaan heeft, kan hij de gemeente verzoeken een voorschot op de uitkering uit te keren. De betaling van het voorschot wordt later in mindering gebracht op de uitkering. We hebben in plaats van het werkproces 'Uitkering voorschot' specifieke werkprocessen opgenomen per uitkeringssoort:

- B1279 'Bijstand voorschot'
- B1579 'IOAW voorschot'
- B1596 'IOAZ voorschot'
- B1593 'Bijzondere bijstand voorschot'

Na het afgeven van een waarschuwing kan de gemeente bij het niet nakomen van de inlichtingenplicht door de uitkeringsgerechtigde een bestuurlijke boete opleggen. De hoogte van de boete is afhankelijk van de hoogte van het bedrag dat te veel of ten onrechte aan bijstand is ontvangen, het 'benadelingsbedrag'. Beiden dienen te worden betaald door de uitkeringsgerechtigde. Dit heeft geleid tot de volgende nieuwe werkprocessen:

- B1603 'Bijstand bestuurlijke boete oplegging'
- B1594 'Bijzondere bijstand bestuurlijke boete oplegging'
- B1599 'IOAW bestuurlijke boete oplegging'
- B1602 'IOAZ bestuurlijke boete oplegging'
- B1600 'BBZ bestuurlijke boete oplegging'

Wij hebben verschillende werkprocessen met betrekking tot beoordelen van een aanvraag voor een specifiek soort bijstand voor zelfstandigen (Bbz) samengevoegd tot het nieuwe werkproces B1601 'BBZ aanvraag'. Hierbij hebben wij de volgende werkprocessen afgesloten:

- B0996 'BBZ aanvraag arbeidsongeschikte zelfstandige'
- B0997 'BBZ aanvraag beëindigende zelfstandige'
- B0993 'BBZ aanvraag beginnende zelfstandige'
- B0994 'BBZ aanvraag beginnende zelfstandige'
- B0998 'BBZ aanvraag ondernemer binnenvaart'

B0995 'BBZ aanvraag oudere zelfstandige met duurzaam laag inkomen'

Omdat het voor het werkproces niet uitmaakt of er bijzondere bijstand door een nieuwe of een bestaande cliënt wordt aangevraagd, hebben we tot slot het volgende werkproces afgesloten:

- *B0928 'WWB BB bestaande cliënt aanvraag'*

Het spreekt voor zich dat wij alle verwijzingen naar de Wet werk en bijstand per update 16 hebben verwijderd uit de benaming van en toelichtingen bij onze werkprocessen.

De Wmo 2015

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) geeft de gemeente een bredere verantwoordelijkheid voor participatie en zelfredzaamheid. Zij draagt vanaf 1 januari zorg voor de deelname van mensen met een beperking of psychische problematiek aan het maatschappelijk verkeer; de participatie. Daarnaast dient zij passende ondersteuning te bieden om mensen in staat te stellen de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren en een gestructureerd huishouden te voeren; de zelfredzaamheid. Iemand die tot nu toe voor begeleiding een beroep deed op de Algemene wet bijzondere ziektekosten (Awbz) moet dan bij de gemeente zijn. Dit geldt net zozeer voor de verzorging die in het verlengde van de begeleiding nodig kan zijn.

Melding ondersteuningsvraag en cliëntondersteuning

Indien de gemeente een melding ondersteuningsbehoefte ontvangt van een inwoner of diens mantelzorger, bevestigt de gemeente de ontvangst van de melding. De gemeente stelt de cliënt ervan op de hoogte dat deze binnen zeven dagen na het indienen van de melding een persoonlijk plan indienen waarin hij zijn omstandigheden kan beschrijven en kan aangeven bij welke maatschappelijke ondersteuning hij het meest gebaat is. De gemeente zal dit persoonlijk plan dan meenemen in haar onderzoek.

De gemeente biedt gratis cliëntondersteuning aan voor de melder en zijn mantelzorger. Dit is onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen; kortom het sociale domein. Deze ondersteuning is bedoeld om de zelfredzaamheid van kwetsbare inwoners te bevorderen. Het is gericht op zowel de versterking van de eigen kracht van kwetsbare inwoners als de inzet van diens sociale netwerk, mantelzorgers en vrijwilligers. De preventieve werking hiervan moet voorkomen dat er problemen ontstaan en een beroep gedaan moet worden op voorzieningen.

Binnen zes weken na ontvangst van de melding, voert de gemeente een onderzoek uit. Hierbij ligt de focus op:

- de behoeften, persoonskenmerken en de voorkeuren van de cliënt;
- de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te verbeteren of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
- de mogelijkheden om hierin met behulp van mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te voorzien;
- de mogelijkheden om door gebruik van een algemene Wmo-voorziening of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten hierin te voorzien;
- de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen hierin te voorzien;
- welke eigen bijdrage verschuldigd zal zijn voor het gebruik van algemene voorzieningen of een maatwerkvoorziening;

- de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt.

Bij het onderzoek worden in begrijpelijke bewoordingen de mogelijkheden uitgelegd van een persoonsgebonden budget(PGB) en de gevolgen van de keuze voor een PGB. Voor die hele onderzoek wordt ook wel de term 'keukentafelgesprek' gebruikt en de gemeente verstrekt de cliënt een verslag van dit gesprek.

Voordat dit onderzoek is uitgevoerd kan de cliënt geen aanvraag doen voor een Wmo maatwerkvoorziening. De gemeente kan wel bepalen dat de uitkomst van het onderzoek als aanvraag kan worden gezien voor een eventuele maatwerkvoorziening.

In spoedeisende gevallen, waaronder noodzakelijke opvang al dan niet in verband met risico's voor de veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, beslist de gemeente onmiddellijk na een melding tot verstrekking van een tijdelijke maatwerkvoorziening. Het onderzoek en de aanvraag zullen dan op een later moment worden gedaan.

➔ *In het model-DSP hebben wij een nieuw werkproces opgenomen voor het behandelen van de melding van een ondersteuningsvraag: B1582 'Ondersteuningsvraag melding'. De cliëntondersteuning maakt hier onderdeel van uit.*

Algemene voorzieningen

De Wmo 2015 maakt een onderscheid tussen algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. Een algemene voorziening is een aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en is gericht op maatschappelijke ondersteuning. Voor een algemene voorziening kan geen persoonsgebonden budget worden verstrekt.

Er bestaat een onderscheid tussen algemene voorzieningen die door marktpartijen worden aangeboden waar de gemeente geen bemoeienis mee heeft en algemene voorzieningen die geheel of gedeeltelijk door de gemeente worden bekostigd. De algemene voorzieningen zijn voorliggend aan de maatwerkvoorziening; met andere woorden de gemeente zal eerst beoordelen of het probleem van een persoon met een beperking kan worden opgelost door middel van een algemene voorziening. Er kan voor de algemene voorziening een toegangstoets worden gedaan om te controleren of iemand tot de doelgroep behoort, maar de gemeente geeft voor een algemene voorziening geen beschikking af.

Voorbeelden van algemene voorzieningen die (mede) door de overheid gefinancierd worden zijn:

- Peuterspeelzalen
- Algemeen maatschappelijk werk
- Schuldhulpverlening en budgettering
- GGD
- Klussendienst
- Was- en strijkservices
- Sportvoorzieningen
- Passantenverblijf voor dak- en thuislozen
- Sociale alarmering

Voorbeelden van algemene voorzieningen die door de markt worden aangeboden zijn:

- Kinderopvang
- Boodschappendiensten supermarkten
- Glazenwasser
- Commercieel sportaanbod

De gemeente kan voor deze algemene voorzieningen in principe een kostendekkend tarief vragen. Aan iemand met een laag inkomen kan zij via de bijzondere bijstand tegemoetkomen.

Per 2015 zal de gemeente meer mogelijkheden hebben om voor in plaats van huidige individuele voorzieningen te verwijzen naar gesubsidieerde of commerciële algemene voorzieningen. Dit kan voor de cliënt het nadeel hebben dat de kosten die hij maakt niet wordt betrokken bij de eventuele eigen bijdrage die voor andere voorzieningen wordt vastgesteld en door het Centraal Administratie Kantoor (CAK) wordt geïnd. De gemeente kan ervoor kiezen om met het CAK speciale afspraken te maken om de kosten die cliënten maken voor algemene voorzieningen die voorheen als individuele voorziening werd aangeboden te melden bij het CAK.

➔ *Het model-DSP kent momenteel een werkproces voor een veelvoorkomende vorm van een algemene voorziening:*

- *B1459 'Wmo maaltijdvoorziening'*

Aangezien dit bij de meeste gemeenten al het karakter heeft van een algemene voorziening, waar geen beschikking voor nodig is en waar direct een vergoeding voor wordt betaald, hebben wij dit werkproces afgesloten. Alle algemene voorzieningen zijn vrij toegankelijk en tijdens het intakegesprek met de cliënt kan hij doorverwezen worden naar verschillende algemene voorzieningen. Omdat voor sommige algemene voorzieningen toch een toegangstoets nodig is, hebben wij per update 16 het generieke proces B1572 'Wmo algemene voorziening' opgenomen voor het behandelen van aanvragen voor dergelijke voorzieningen.

Maatwerkvoorzieningen

Naast de individuele voorzieningen onderscheidt de Wmo 2015 de maatwerkvoorziening. De maatwerkvoorziening is een op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen. Deze voorzieningen zijn aanvullend op wat iemand zelf kan bijdragen en vormt samen met de inzet van eigen kracht of, indien van toepassing, gebruikelijke hulp of mantelzorg een samenhangend ondersteuningsaanbod, ofwel maatwerk.

➔ *Het model-DSP kent verschillende werkprocessen van voorzieningen die onderdeel uit kunnen maken van een maatwerkvoorziening:*

- *B1182 'Wmo huishoudelijke voorziening'*

Voorheen maakte de huishoudelijke hulp onderdeel uit van de compensatieplicht en per 1 januari kan het als maatwerkvoorziening gericht op zelfredzaamheid worden aangeboden. Daarbij ligt de focus meer op het voeren van een gestructureerd huishouden dan van het schoonhouden van het huis. Als maatwerkvoorziening zal de huishoudelijke hulp enkel nog verstrekt worden aan multi-probleemgevallen. De huishoudelijke voorziening die gericht is op het schoonhouden van het huis kan los daarvan als algemene voorziening worden aangeboden. De algemene voorziening bestaat uit lichte en zware schoonmaakwerkzaamheden, ook wel aangeduid als huishoudelijke hulp niveau I en de maatwerkvoorziening uit schoonmaakwerkzaamheden in combinatie met begeleiding om de cliënt te leren en te stimuleren het huishouden te organiseren, ook wel aangeduid als huishoudelijke hulp niveau II.

Indien de huishoudelijke hulp werd ingekocht met een persoonsgebonden budget (PGB) en de gemeente biedt de huishoudelijke hulp enkel als algemene voorziening aan, dan is er geen PGB meer mogelijk. De gemeente dient dan een overgangperiode te bieden van bijvoorbeeld een half jaar.

Verder dient voor het beoordelen van een aanvraag voor een maatwerkvoorziening het generieke werkproces B1095 "Wmo voorziening" te worden gebruikt. Omdat het om maatwerk gaat, nemen wij hier voornamelijk geen specifiek werkproces voor op.

- B1181 'Wmo rolstoelvoorziening'
- B1184 'Wmo woonvoorziening'
- B1183 'Wmo vervoersvoorziening'

De vervoersvoorziening vormt een individuele maatwerkvoorziening wanneer het gaat om een scooter of een al dan niet aangepaste bruikleenauto. Een vervoersvoorziening kan immers ook als collectieve voorziening worden aangeboden.

Omdat de gemeente altijd meer voorzieningen kan aanbieden dan de voorzieningen die veel gemeenten aanbieden en waar in het model-DSP specifieke werkprocessen voor zijn opgenomen. Het generieke werkproces B1095 dient dus gebruikt te worden voor de overige voorzieningen die een gemeente als onderdeel van een maatwerkvoorziening kan toekennen. Daarnaast kent het model-DSP de volgende generieke werkprocessen:

- B1185 'Wmo voorziening hercontrole'
- B1188 'Wmo voorziening voortzetting'
- B1186 'Wmo voorziening beëindiging'

Deze drie generieke werkprocessen kunnen vervolgens worden gebruikt voor de hercontrole en de voortzetting en beëindiging van alle mogelijke Wmo-voorzieningen.

Eigen bijdrage

De gemeente mag voor de ondersteuning die zij biedt een eigen bijdrage vragen. De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van de leeftijd, het inkomen en het vermogen van de cliënt en diens partner. De gemeente stelt de hoogte van de eigen bijdrage vast, wanneer zij besluit of iemand in aanmerking komt voor een voorziening. Het kan hierbij zowel om een collectieve, individuele of een maatwerkvoorziening gaan. Het CAK verzorgt de (periodieke) inning van deze eigen bijdrage.

De eigen bijdrageregeling is niet van toepassing op algemene voorzieningen. De gebruiker betaalt hiervoor de marktprijs of, wanneer het om een door de gemeente gesubsidieerde voorziening gaat, een al of niet kostendekkend tarief.

→ *Het vaststellen van de hoogte van de eigen bijdrage maakt onderdeel uit van de beschikking die recht geeft op een individuele, collectieve of maatwerkvoorziening. Omdat vervolgens het CAK de eigen bijdrage int, is hier geen afzonderlijk werkproces voor opgenomen in het model-DSP.*

Persoonsgebonden budget (PGB)

De gemeente kan onder voorwaarden een Wmo-voorziening als persoonsgebonden budget (PGB) verstrekken. Dit blijft onder de Wmo 2015 ook mogelijk, maar de eisen worden wel strenger. De aanvrager of diegene die gemachtigd heeft dient zelf zorg in te kunnen kopen en zorgverleners aan te kunnen sturen en de ingekochte zorg dient doeltreffend, cliëntgericht en veilig te zijn.

De zelf ingekochte zorg kan duurder zijn dan zorg in natura, maar dat mag voor de gemeente geen reden zijn om het PGB te weigeren. De gemeente vergoed minimaal het bedrag dat zorg in natura zou kosten en de meerkosten dient de cliënt zelf te betalen.

Met ingang van 2015 wordt het trekkingsrecht geïntroduceerd. Dit betekent dat de cliënt niet meer een voorschot op zijn eigen PGB-rekening krijgt overgemaakt van de gemeente. De gemeente parkeert na toekenning van het PGB, het geld op de rekening van de SVB. De cliënt dient een zorgovereenkomst met de zorgverlener of zorginstelling aan te leveren bij de SVB. De SVB controleert de zorgovereenkomst juridisch en arbeidsrechtelijk. De gemeente beoordeelt vervolgens de overeenkomst zorginhoudelijk, of het voldoet aan de gemeentelijke voorwaarden. Pas nadat beide partijen akkoord zijn, kan de cliënt de SVB opdracht geven de zorgverlener of

zorginstelling op basis van een declaratie of op basis van een vast maandloon te betalen. De SVB verzorgt na een aantal checks de betalingen aan de zorgverlener of de zorginstelling. Zowel de cliënt als de gemeente ontvangen periodiek overzichten hoeveel van het PGB waaraan is besteed en hoeveel er nog over is. De SVB stort uiteindelijk niet bestede bedragen terug aan de gemeente.

→ *Of een voorziening in natura of als PGB wordt verstrekt, legt de gemeente vast in de beschikking waarin de individuele, collectieve of maatwerkvoorziening wordt toegekend. Daarom is er geen apart werkproces voor het toekennen van het PGB in het model-DSP.*

In verband met het nieuwe trekkingsrecht nemen wij wel een nieuw werkproces op in het model-DSP voor de beoordeling van een zorgovereenkomst die de cliënt met een zorgverlener afsluit en op grond waarvan de ingekochte zorg zal worden vergoed door de SVB. Omdat de gemeente ook een PGB voor jeugdhulp af kan geven, hebben wij een generiek werkproces opgenomen voor het beoordelen van een zorgovereenkomst: B1589 'PGB zorgovereenkomst beoordeling'.

Het model-DSP kende al een werkproces voor een verzoek tot omzetting van een Wmo-voorziening van PGB in zorg in natura of andersom. Per update 16 hebben we dit werkproces generiek gemaakt, zodat het ook geldt voor de individuele jeugdzorgvoorzieningen die een gemeente als PGB of in natura toekent.

Nieuwe gemeentelijke Wmo-voorzieningen

Met de inwerkingtreding van de Wmo 2015 gaat de gemeente eveneens aanvragen beoordelen voor de onderstaande voorzieningen, die onderdeel uit kunnen maken van een maatwerkvoorziening.

1. Wmo beschermd wonen

Het gaat bij deze maatwerkvoorziening om het bieden van onderdak en 24-uurs begeleiding aan iemand met een psychiatrische aandoening. Vanuit een beschermde woonomgeving staat de op participatie gerichte ondersteuning centraal. Het gaat hierbij om iemand die niet in staat is om zelfstandig te wonen zonder de directe nabijheid van 24 uur per dag toezicht en ondersteuning.

Onder beschermd wonen wordt verstaan:

- wonen in een accommodatie van een instelling;
- met het daarbij horende toezicht en begeleiding;
- gericht op het bevorderen en herstel van zelfredzaamheid en participatie;
- gericht op het bevorderen van het psychisch en psychosociaal functioneren;
- gericht op stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld;
- gericht op het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast;
- gericht op het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen;
- bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Veel mensen die zich vanwege psychische problemen niet zelfstandig kunnen handhaven wonen in zogenaamde regionale instellingen voor beschermd wonen (RIBW). De 43 centrumgemeenten maatschappelijke opvang worden materieel verantwoordelijk voor beschermd wonen. Deze centrumgemeenten voeren de regie over de plaatsing van cliënten. De voorziening is landelijk toegankelijk en kan bij iedere gemeente worden aangevraagd. In een verordening legt de gemeente vast op welke wijze en op basis van welke criteria zij bepaalt of iemand in aanmerking komt voor beschermd wonen.

Cliënten die per 1 januari 2015 al een indicatie hadden voor beschermd wonen, kunnen gebruik blijven maken van de voorziening gedurende een nog vast te stellen termijn, maar minimaal voor

een periode van vijf jaar of, indien de lopende indicatie voor een kortere periode geldt, voor de nog resterende duur van de indicatie.

→ *In het model-DSP hebben wij een nieuw werkproces opgenomen voor het beoordelen van een aanvraag voor deze voorziening (die onderdeel uit kan maken van een maatwerkvoorziening): B1576 'Wmo voorziening beschermd wonen'.*

2. Wmo begeleiding individueel

De individuele begeleiding van volwassenen is overgegaan van de AWBZ naar de WMO 2015 en de begeleiding van jeugd naar de Jeugdwet. De gemeente regelde al een deel van de ondersteuning om iemand die hulp nodig had thuis te kunnen laten blijven wonen of om actief aan het dagelijks leven mee te kunnen doen. De individuele voorzieningen zoals de woningaanpassing of een vervoersvoorziening als een scootmobiel zijn hierop gericht.

Per 1 januari 2015 krijgt de gemeente de verantwoording voor de gehele begeleiding van cliënten bij hun dagelijkse werkzaamheden om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen en/of om zelfstandig te kunnen blijven functioneren in de maatschappij. Nadat met de cliënt bekeken is wat deze zelf nog kan en hoe familie, bekenden of vrijwilligers een bijdrage kunnen leveren, wordt gekeken welke aanvullende professionele ondersteuning nodig is. Bij deze voorziening krijgt de cliënt individueel ondersteuning bij zijn dagelijkse activiteiten, zoals hulp bij administratie, boodschappen doen, post behandelen, contact met instanties onderhouden. Deze individuele begeleiding kan als ambulante begeleiding, woonbegeleiding of thuisbegeleiding worden ingevuld.

Voor 2015 geldt een wettelijk overgangsrecht voor cliënten die een op grond van de Awbz afgegeven CIZ-indicatie hebben. Deze indicatie blijft geldig tot uiterlijk 1 januari 2016, tenzij de indicatie eerder in 2015 afloopt. Vanaf 1 januari 2016 zullen alle op grond van de Awbz afgegeven indicaties vervallen.

→ *Voor deze voorziening (die onderdeel uit kan maken van een maatwerkvoorziening) hebben we een nieuw werkproces opgenomen in het model-DSP: B1577 'Wmo voorziening begeleiding individueel'.*

3. Wmo begeleiding groepsgewijs

Een andere vorm van begeleiding is de groepsgewijze begeleiding, ook wel dagbesteding genoemd. Het gaat hierbij om een breed scala aan voorzieningen, zoals Dag Activiteiten Centra, Inloophuizen, dagcentra, zorgboerderijen en groepsdetacheringen bij bedrijven. Het doel van de dagbesteding verschilt per doelgroep, voor de ene cliënt wordt een maatwerktraject opgezet als opmaat richting werk en voor de een cliënt met een verstandelijke beperking vormt het een nuttige vorm van dagelijks bezig zijn.

De dagbesteding kan de vorm hebben van een algemene voorziening, wanneer het gaat om specialistische dagbesteding met laag intensieve begeleiding. Deze vorm van begeleiding biedt de cliënt een structurele, activerende daginvulling door deel te nemen aan recreatieve of maatschappelijke activiteiten. Deze bieden de cliënt structuur, sociale contacten en zingeving. Deze vorm van dagbesteding is bedoeld voor cliënten van 18 jaar en ouder die door een lichamelijke, zintuiglijke, cognitieve, verstandelijke of psychiatrische beperking of een combinatie hiervan beperkt is in zijn zelfredzaamheid. Hij is niet in staat om zelfstandig of met hulp uit zijn omgeving vorm te geven aan zijn daginvulling, kan niet werken of regulier onderwijs volgen vanwege zijn beperkingen. De begeleiding kan uitgevoerd worden door vrijwilligers ondersteund door een beroepskracht.

De dagbesteding kan ook in de vorm van een maatwerkvoorziening worden aangeboden, namelijk gespecialiseerde dagbesteding met hoog intensieve ondersteuning uitgevoerd door daartoe opgeleide personen. Deze dagbesteding is structureel van aard en sluit aan bij de mogelijkheden

en wensen van de cliënt. Het activiteitenprogramma wordt ook op hem aangepast. De begeleidingsintensiteit is hoog, de ondersteuning langdurig en voor toezicht en/of zorg is hoog-specialistische kennis vereist. Deze vorm van begeleiding is bedoeld voor een cliënt van 18 jaar of ouder die door een lichamelijke, zintuiglijke, cognitieve, verstandelijke of psychiatrische beperking of een combinatie hiervan ernstig beperkt is in zijn zelfredzaamheid. Hij is vanwege zijn beperkingen compleet onzelfstandig om zijn dag in te vullen. Vaak is er sprake van een chronisch beeld met een complexe problematiek.

→ Voor deze voorziening hebben we een nieuw werkproces opgenomen in het model-DSP: B1578 'Wmo voorziening begeleiding groepsgewijs', Dit werkproces is vooral gericht op de gespecialiseerde groepsgewijze begeleiding met een hoog intensieve ondersteuning, aangezien dit onderdeel kan uitmaken van een maatwerkvoorziening.

De specialistische groepsgewijze begeleiding met laag intensieve begeleiding zal vaak als algemene voorziening worden aangeboden en daarom nemen we hier geen apart werkproces voor op.

4. Wmo kortdurend verblijf

Bij kortdurend verblijf krijgt de cliënt de mogelijkheid om voor maximaal drie dagen in de week te logeren in een instelling waarbij de noodzakelijke zorg en ondersteuning kan worden geboden. Hiermee kan de mantelzorger thuis worden ontlast en kan een cliënt langer thuis blijven wonen.

Om in aanmerking te komen voor deze voorziening bestaan de volgende voorwaarden:

- de cliënt heeft een chronische somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking of een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap;
- de cliënt is aangewezen op permanent toezicht;
- de cliënt is gedurende maximaal drie etmalen per week aangewezen op deze voorziening, omdat de overige etmalen de zorg door de gebruikelijke zorg of mantelzorger wordt geboden;
- het is noodzakelijk dat de persoon die gebruikelijke zorg of mantelzorg aan de cliënt levert ontlast wordt.

→ Voor deze voorziening (die onderdeel uit kan maken van een maatwerkvoorziening) hebben we een nieuw werkproces opgenomen in het model-DSP: B1571 'Wmo voorziening kortdurend verblijf'.

5. Wmo opvang

Het gaat hierbij om onderdak en begeleiding voor personen die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Bij 24-uursopvang gaat het om het bieden van tijdelijke opvang, bestaande uit verblijf en begeleiding. Het betreft een doorstroomvoorziening op weg naar een meer passende en perspectief biedende woonvorm. Van hieruit kunnen cliënten doorstromen naar vervolgoopvang als tussenstap tussen de crisisopvang en zelfstandig wonen. De aanvrager van deze voorziening hoeft geen inwoner te zijn van de gemeente waar de aanvraag wordt ingediend.

In spoedeisende gevallen waarin opvang onmiddellijk noodzakelijk is, al dan niet in verband met risico's voor de veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, beslist het college onmiddellijk tot verstrekking van een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van de indicering en de aanvraag van de cliënt.

→ Voor deze voorziening (die onderdeel uit kan maken van een maatwerkvoorziening) kent het model-DSP per update 16 een nieuw werkproces: B1579 'Wmo voorziening opvang'.

Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling

Per 1 januari 2015 zullen bovenlokaal het huidige Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) samengevoegd worden tot het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK), zodat de aanpak van geweld en huiselijke kring en de aanpak van kindermishandeling worden geïntegreerd. De naam van het gecombineerde (bovenlokale) meldpunt wordt 'Veilig Thuis'. Hoofdstuk 4 van de WMO 2015 beschrijft hoe dit orgaan dient te gaan functioneren.

→ Dit onderdeel van de WMO 2015 levert geen nieuwe werkprocessen op voor het model-DSP. Het AMHK vormt wel een bron voor activiteiten die de gemeente op het gebied van Jeugdhulp uitvoert. Zie hieronder voor meer informatie hierover.

De Jeugdwet

Per 1 januari 2015 krijgt de gemeente de verantwoording voor de jeugdhulp: jeugdzorg, de jeugd-ggz, de zorg voor verstandelijk beperkte jeugdigen en de begeleiding en persoonlijke verzorging van jeugdigen. Voorheen bestond er een wettelijk recht op zorg (aanspraak) en daar komt een voorzieningenplicht voor gemeenten voor in de plaats. De aard en de omvang van die voorzieningen wordt door de gemeente bepaald om zo goed mogelijk maatwerk te kunnen verlenen. Het doel blijft jeugdigen en ouders bij hun situatie passende hulp bieden om ervoor te zorgen dat de eigen kracht van de jongere en et zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin te versterken.

In de Jeugdwet staat de volgende definitie van de term 'jeugdhulp' vermeld:

1. *ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosiale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptiegerelateerde problemen;*
2. *het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van de jeugdigen met een somatische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, en*
3. *het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt,*

met dien verstande dat de leeftijdsgrens van achttien jaar niet geldt voor jeugdhulp in het kader van jeugdstrafrecht.

De gemeente is verantwoordelijk voor de inzet van de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van jeugdhulp. Zij stelt hiervoor individuele (maatwerk) voorzieningen en overige (vrij-toegankelijke) voorzieningen beschikbaar.

Individuele voorzieningen

Een individuele voorziening is een op de jeugdige of zijn ouders toegesneden voorziening. Het betreft hier maatwerk. Een voorziening kan derhalve een breed spectrum van verschillende soorten ondersteuning, hulp en zorg omvatten. In een gesprek tussen een deskundige en de jeugdige of zijn ouders wordt bepaald welke voorzieningen in aanmerking komen. Voor deze voorzieningen beoordeelt de gemeente of de huisarts, de medisch specialist of jeugdarts en de jeugdhulpaanbieder eerst of de jeugdige of zijn ouders deze ondersteuning echt nodig hebben.

Voorbeelden van individuele voorzieningen zijn:

- langdurige specialistische GGZ bij complexe problematiek
- begeleiding/ambulante hulp
- crisishulp/crisisopvang
- dag- en deeltijdbehandeling (zonder verblijf)
- verblijf deeltijd
- verblijf 24-uurs zorg
- pleegzorg
- specialistische ambulante opvoedhulp bij langdurige complexe problematiek
- jeugdbescherming
- jeugdreclassering

De individuele voorzieningen kunnen worden verstrekt in natura of als persoonsgebonden budget (PGB) dat de jeugdige en zijn ouders instaat stelt de betreffende jeugdhulp van derden te betrekken.

→ Omdat iedere gemeente haar eigen aanbod aan individuele jeugdhulpvoorzieningen bepaalt en omdat deze op grond van een hulpverleningsplan vaak in wisselende samenstellingen zullen worden ingezet, zijn in het model-DSP geen werkprocessen opgenomen voor de afzonderlijke individuele voorzieningen maar is voor een andere insteek gekozen.

Overige voorzieningen

Naast de individuele voorzieningen op het gebied van jeugdhulp zijn er ook overige, vrij-toegankelijke voorzieningen op dat terrein. Voor een deel van de jeugdhulpvraag-meldingen een vrij-toegankelijke voorziening voldoende zijn. De jeugdige en zijn ouders kunnen daar gebruik van maken zonder dat daar een verwijzing of besluit van de gemeente voor nodig is; zij kunnen hiervoor dus rechtstreeks bij de jeugdhulpaanbieder terecht. Voorbeelden van overige, vrij-toegankelijke voorzieningen zijn:

- kinderopvang
- jeugdgezondheidszorg
- schoolmaatschappelijk werk
- ggz bij enkelvoudige problematiek
- opvoed- en opgroeiondersteuning

→ In het model-DSP zullen we met betrekking tot de overige voorzieningen geen apart werkproces opnemen. De jeugdige en zijn ouders zullen tijdens de behandeling van een jeugdhulpvraag-melding worden doorverwezen naar deze voorzieningen.

Kinderbescherming en jeugdreclassering

De gemeente is eveneens verantwoordelijk voor de uitvoering van jeugdhulp die voortvloeit uit uitspraken van de rechter. De rechter kan een kinderschermingsmaatregel opleggen. Er bestaan vier soorten kinderschermingsmaatregelen:

1. Voogdij
2. Voorlopige voogdij
3. Ondertoezichtstelling
4. Voorlopige ondertoezichtstelling

Verder kan de rechter een jeugdige een jeugdreclasseringmaatregel opleggen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de jeugdreclassering. Zij moeten voor de uitvoering van jeugdreclassering bovenregionaal samenwerken en met tenminste één gecertificeerde instelling een contract afsluiten.

De jeugdhulp kent verschillende toegangen. We bespreken ze hieronder alle vier:

1. Toegang via gemeente

De jeugdhulp kent verschillende toegangen. De eerste die we hier bespreken is de toegang via de gemeente. Wanneer een jeugdige of zijn ouders een hulpvraag hebben kunnen zij dit melden bij hun gemeente. De jeugdige en diens ouders hebben de mogelijkheid om binnen redelijke termijn een familiegroepsplan op te stellen. In de Jeugdwet wordt dit gedefinieerd als: hulpverleningsplan of plan van aanpak opgesteld door de ouders, samen met bloedverwanten, aanverwanten of anderen die tot de sociale omgeving van de jeugdige behoren. Zowel in geval van gedwongen of vrijwillige jeugdhulp kunnen ouders, familieleden en anderszins direct betrokkenen mee denken en helpen aan een oplossing. Het familiegroepsplan kan als hulpverleningsplan gaan gelden. De jeugdhulpaanbieder zal vanuit zijn beroepsuitoefening moeten toetsen of hij het familiegroepsplan uit kan voeren en daarover in overleg gaan met de betrokkenen om de veiligheid en de gezonde ontwikkeling van de jeugdige te bewaken.

De gemeente doet een vooronderzoek en laat vervolgens een deskundige in gesprek gaan met de jeugdige of zijn ouders. Daarbij wordt in eerste instantie gekeken wat de jeugdige en zijn ouders zelf of met behulp van hun netwerk aan het probleem kunnen doen. Aanvullend daarop kan een vrij-toegankelijke voorziening worden aangeboden en pas in laatste instantie een individuele voorziening. Voor een individuele voorziening is een beschikking nodig.

Afhankelijk van de inhoud van de melding kan het vooronderzoek meer of minder uitgebreid zijn. Bovendien kan de gemeente in overleg met de jeugdige of zijn ouders afzien van het voeren van het gesprek. Het vooronderzoek en het gesprek zullen vaak in de een of andere vorm nodig zijn om alle omstandigheden van de specifieke hulpvraag te onderzoeken.

Er wordt een verslag opgesteld van de uitkomsten van het onderzoek opgesteld en aan de cliënt verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een individuele voorziening. Het verslag kan ook in de vorm van met de cliënt overeengekomen hulpverleningsplan worden opgesteld waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien zijn vastgelegd. In dat geval dient de gemeente en de cliënt dit plan beide te ondertekenen.

De cliënt dient een aanvraag in te dienen om in aanmerking te komen voor een beschikking voor een individuele voorziening. Uitgangspunt is dat deze in natura wordt verstrekt, maar de cliënt kan ook een PGB aanvragen. Voor de behandeling van deze aanvraag geldt de termijn uit de Algemene wet bestuursrecht van 8 weken na ontvangst van de aanvraag. In de beschikking wordt opgenomen of er een ouderbijdrage verschuldigd is voor de betreffende voorziening. De deskundige verwijst in het geval van een toekennende beschikking en wanneer de voorziening niet als PGB is toegekend, de jeugdige door naar de jeugdhulpaanbieder die de aangewezen is om de betreffende problematiek aan te pakken.

➔ *In het model-DSP hebben wij per update 16 de volgende werkprocessen opgenomen:*

- B1590 'Jeugdhulpvraag melding'

Dit werkproces is bedoeld voor het behandelen van de melding van een hulpvraag van een jeugdige of zijn ouders. Zij hebben binnen een redelijke termijn na het doen van de melding de mogelijkheid om een familiegroepsplan in te dienen. In een gesprek tussen een deskundige en de jeugdige of zijn ouders wordt nagegaan wat de jeugdige en zijn ouders zelf of met behulp van hun netwerk aan het probleem kunnen doen. Aanvullend daarop kan een vrij-toegankelijke voorziening worden aangeboden en pas in laatste instantie een individuele voorziening. Na eventuele advisering door verschillende partijen wordt een jeugdhulpverleningsplan opgesteld. Dit door de jeugdige of zijn ouders ondertekende plan kan als aanvraag dienen voor een individuele jeugdhulpvoorziening.

- B1586 'Jeugdhulpmelding uit samenleving'

De gemeente kan ook een jeugdhulpmelding ontvangen uit de samenleving, bijvoorbeeld van buren, familieleden of een sportvereniging. Indien diegene anoniem wilt melden of wanneer de ouders niet mee willen werken, zal de gemeente de melder doorverwijzen naar Veilig Thuis (het AMHK). Verder verloopt het proces hetzelfde als hierboven beschreven. Hiervoor hebben we het bovenstaande nieuwe werkproces opgenomen.

- B1565 'Jeugdhulpmelding van professional'

De gemeente kan ook een jeugdhulpmelding ontvangen van een professional; denk hierbij aan huisarts, een leerkracht, een GGZ-medewerker, een consultatiebureau-medewerker of een peuterspeelzaal-medewerker. De professional dient wel bij de ouders te hebben aangegeven dat hij een melding bij de gemeente gaat doen. Het gesprek om de behoefte aan jeugdhulp te bespreken zal vervolgens plaatsvinden tussen de zorgmelder en de jeugdige of zijn ouders. Hiervoor hebben we het bovenstaande nieuwe werkproces opgenomen.

- B1583 'Jeugdhulpmelding spoedeisend'

Dit werkproces geldt voor die jeugdhulpmeldingen waarvan de gemeente vindt dat er sprake is van spoedeisendheid, dat de veiligheid van de jeugdige in het geding is. Zo'n melding kan gedaan worden door een professional of door een jeugdige of zijn ouders. De gemeente zal een spoedbeschikking afgeven voor een bepaalde termijn. De aanbieder van de in de spoedbeschikking toegekende jeugdhulp stelt vervolgens een jeugdhulpverleningsplan op voor het vervolgtraject. Dit wordt beoordeeld door de beoogde jeugdhulpaanbieder en aan de ouders ter ondertekening aangeboden.

2. Toegang via de huisarts, jeugdarts en medisch specialist

De Jeugdwet stelt dat de jeugdhulp eveneens toegankelijk is door verwijzen van een huisarts, jeugdarts of een medisch specialist. Bij die verwijzing is nog niet bekend welke specifieke behandelvorm het meest geschikt is voor de jeugdige of zijn ouders. De jeugdhulpaanbieder zoals een jeugdpsychiater, een gezinswerker of een orthopedagoog beoordeelt in dat geval welke voorziening nodig is (behandelvorm), hoe vaak iemand moet komen (omvang) en hoe lang (de duur). De jeugdhulpaanbieder dient zich hierbij wel te houden aan afspraken die met de gemeente zijn gemaakt en de regels die de gemeente bij verordening heeft gesteld. De gemeente speelt verder geen nadrukkelijke rol bij de toegang tot jeugdhulp via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist.

➔ *Indien een professional zoals een gecertificeerde instelling die kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclasseringsmaatregelen uitvoert, een huisarts, leerkracht, GGZ-medewerker, consultatiebureau-medewerker of peuterspeelzaal-medewerker de individuele jeugdhulpvoorziening al heeft verleend, levert hij een jeugdhulpverleningsplan dat in overleg met de jeugdige of zijn ouders is opgesteld en door hen ondertekend aan. Tevens heeft de professional al een voorstel opgesteld voor de beschikking. Dit wordt aangeleverd bij de gemeente, zodat zij de definitieve*

beschikking kan vaststellen. Hiervoor is in het model-DSP het volgende nieuwe werkproces opgenomen:

- *B1587 'Jeugdhulpvoorziening verleend door professional'*

3. Toegang via gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting

De gecertificeerde instelling is verplicht om bij de bepaling van de in te zetten jeugdhulp in het kader van een door de rechter opgelegde kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering te overleggen met de gemeente. De gemeente dient de jeugdhulp in te zetten die de partijen nodig achten ter uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregel of de jeugdreclassering. Wanneer de kinderrechter een ondertoezichtstelling of gezagsbeëindiging uitspreekt, wijst hij tegelijkertijd in de beschikking de gecertificeerde instelling aan die de maatregel gaat uitvoeren. De rechter wordt geadviseerd door de raad voor de kinderbescherming in haar verzoekschrift waarin ze aangeeft welke gecertificeerde instelling de maatregel zou moeten uitvoeren. En voor de raad voor de kinderbescherming dit verzoekschrift afgeeft aan de rechter overlegt zij met de gemeente.

4. Toegang via 'Veilig Thuis' (het AMHK)

Per 1 januari 2015 zullen bovenlokaal het huidige Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) samengevoegd worden tot het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK), zodat de aanpak van geweld en huiselijke kring en de aanpak van kindermishandeling worden geïntegreerd. De naam van het gecombineerde meldpunt wordt 'Veilig Thuis'.

Gevalen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling kunnen gemeld worden bij 'Veilig Thuis'. Het AMHK onderzoekt vervolgens of er daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Het bepaalt of en zo ja tot welke stappen dit aanleiding geeft. Het AMHK stelt vervolgens een instantie die passende professionele hulp kan verlenen in kennis van de melding of het vermoeden. Indien de situatie ernstig genoeg is, stelt zij eveneens de politie of de Raad voor de Kinderbescherming in kennis van de melding of het vermoeden. Indien het AMHK een verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming doet, stelt zij de betreffende gemeente daarvan in kennis. Tot slot licht het AMHK ook degene in die de melding heeft gedaan over de ondernomen stappen. Bovendien geeft het AMHK op verzoek advies aan degene die het vermoeden heeft doorgegeven over de stappen die kunnen worden ondernemen en verleent ondersteuning bij het nemen van die stappen.

→ *Wanneer bij het AMHK een jeugdhulpvraag door een jeugdige of zijn ouders of een jeugdhulpmelding uit de samenleving binnenkomt, constateren zij dat het geen betrekking heeft op kindermishandeling en sturen het ter behandeling door aan de gemeente. Zie werkproces B1590 'Jeugdhulpvraag melding' en B1586 'Jeugdhulpmelding uit samenleving'.*

Hercontrole

De gemeente controleert periodiek hoe het staat met de afspraken die met een jeugdige en zijn ouders gemaakt zijn in het jeugdhulpverleningsplan en met de jeugdhulpaanbieder in de zorgovereenkomst. Op basis hiervan zal een individuele jeugdhulpvoorziening al of niet worden gecontinueerd.

→ *Hiervoor hebben wij per update 16 het volgende werkproces opgenomen:*

- *B1584 'Jeugdhulpverleningsplan hercontrole'*

En verder...

Verder is er nog veel onduidelijk hoe de situatie na 1 januari 2015 er in de praktijk uit zal gaan zien. Wanneer u als gebruikers constateert dat de model-werkprocessen verbeterd kunnen worden, horen wij dat graag via onze Helpdesk.